

Sag; Spørgsmaalet er nu, hvordan han stiller sig i dette Øjeblik.

Men det kunde endda gaa, naar man var nøjedes med at henvise til, hvad der var trykt i Rigsdagstidenden eller Blade, men naar man er gaaet et Skridt videre og har fortalt private Historier, der lige frem indeholde Fornærmelser, saa gaar man for vidt. Det var det, det ærede Medlem fra Hjørring (Jungersen) gjorde sig skyldig i lige overfor mig, og det er det, der giver mig Anledning til (Afbrydelse af *Borgbjerg*). Det ærede Medlem maa undskylde, det er mig, der har Ordet i dette Øjeblik. De kan vente. (*Borgbjerg*: Aah!) Ja, jeg er ikke vant til at blive afbrudt paa den Maade, jeg ved vel, hvad jeg siger.

Det ærede Medlem fra Hjørring udtalte: „Jeg kommer her til at tænke paa en lille Episode; den er for Resten lidt gammel, og jeg er bange for, at den hører til de Ting, som ville faa et kendt Navn, naar jeg nu nævner den. Det angaar det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds, forrige Gang han var Medlem af Tinget. Da blev der sagt til ham en Gang, da vi talte om Københavns Befæstning: Ja men, dersom nu dette ulykkelige skulde træffe, at København skulde blive bombarderet og skulde blive afskaaren fra Omverdenen, frygter De saa ikke noget for, at Københavnerne skulle komme ud og sige til dem derude i Forterne: Hør mine gode Venner, ville I nu værsgo' se at skaffe os Luft, for vi kunne ikke blive ved at leve paa den Maade. Saa svarede det ærede Medlem: Ja, det kan bare føre til, at vi vende en Kanon om.“ Jeg bemærkede dertil, mens det ærede Medlem havde Ordet, at jeg havde aldrig sagt noget lignende, og saa mindede det ærede Medlem mig om, at det var sagt ude i den lange Korridor bagved Rigsdags-Salen. Maa jeg for det første gøre opmærksom paa, at Samtalen maa efter dette alt have fundet Sted i 1884, for jeg traadte ud ved Valget i 1884. Der var bag den gamle Sal paa Christiansborg Slot en lang Korridor, hvor vi gik sammen og talte sammen, men hvorledes jeg der skulde have talt om, hvad de vilde gøre ude i de Forter, der ikke var der den Gang — for deres Anlæg paabegyndtes først i 1886 —, er mig lidt vanskeligt at forstaa.

Jeg har slaaet op i min Hukommelse: Hvad er det egentligt, der sigtes til, og hvad er det, jeg har sagt? Det ærede Medlem og jeg sad sammen i Hærudvalget, og der var forelagt Forslag om Køben-

havns Befæstning. Disse Forslag var baserede paa en Bombardementsgrænse af 12,000 Alen. Det ærede Medlem ved godt, at det Spørgsmaal var diskuteret der, og at jeg gjorde opmærksom paa, at Grænsen var for lav, at den burde sættes højere paa Grundlag af Erfaringerne fra Paris. Derved kom vi tillige til at tale om et Bombardement, og jeg gjorde opmærksom paa, at vi fra militær Side — jeg tror, man vil finde lignende Udtalelser i Rigsdagstidenden — forstaa ved Bombardement een Ting, og den civile Befolkning forstaaer det paa en anden Maade. Naar vi tale om Bombardement af en Fæstning, tale vi om en saadan, der kan tvinge os til at falde til Føje. Den civile Befolkning tror, at naar vi sige: Byen er nu skærmet imod Bombardement, saa er det at forstaa saaledes, at der ikke paa et eneste Punkt i hele Byen kan falde et fjendtligt Projektil. Det er ikke Meningen, og det var overfor den Betragtning, jeg gjorde gældende, at hvis man anlægger en Befæstning for tæt paa en stor og stærkt befolket By, vil Følgen af Kampen blive, at det i Virkeligheden ikke bliver Besættningen, der bliver Herre over Situationen, men Befolkningen, og naar Befolkningen bliver udsat for Bombardement, vil den sige: Nu ville vi ikke mere, og saa vil det gaa som i 1807 i København, at Kommandanten bliver nødsaget til at bøje sig for Befolkningens Villie. Det er det, jeg har sagt, og det staar jeg fuldt ud ved. Men en saadan — jeg havde nær sagt Gemenhed som at sige noget lignende som det af det ærede Medlem anførte, selv om det kun var i Spøg, har jeg aldrig nedladt mig til.

Det ærede Medlem kom efter at have udtalt dette til mig og fremsatte en Bemærkning, som det maaske maa være mig tilladt at fremdrage her, fordi den ogsaa kom frem under Valget. Det ærede Medlem sagde: Obersten har jo brugt lignende Udtryk overfor den civile Befolkning og skrevet en Artikel derom i „Berlingske Tidende.“ Den Sag hænger saaledes sammen. Jeg havde i nogle Artikler i „Berlingske Tidende“ skrevet, at man maatte huske paa, at den væbnede Magt ikke alene skal bruges til at værne om Landet udadtil, men tillige skal bruges til at opretholde den lovlige Ro og Orden i Landet. Saa var der en Socialdemokrat, der repræsenterede Randers, og som med Udeladelse af det lille Ord „lovlige“ fortalte, at jeg havde sagt, at den væbnede Magt skulde bruges til at opretholde Ro og Or-